

TARTALOM

MEGHÍVOTT ELŐADÓK ELŐADÁSAI

AGERER, R.: Az ektomikorrhizák térfoglalása és ennek következményei	11
VARGA J., KOCSUBÉ S., SZIGETI GY., BARANYI N. és TÓTH B.: A Janus-arcú kan- napenész	12
PÓCSI I.: Az <i>Aspergillus</i> -ok stresszválaszrendszere	13

1. SZEKCIÓ ELŐADÁSAI – GOMBARENDSZERTAN ÉS ÖKOLOGIA

KOVÁCS M. G.: A jó, a rossz és a csúf. Újabb eredmények a gombák nevezék- tanában, taxonómiájában és diverzitásában	15
RIMÓCZI I. és PAPP V.: Szabolcs-Szatmár-Bereg megye néhány ritka gombafaja ...	16
SEBŐK F., DOBOLYI Cs., SZOBOSZLAY S. és KRISZT B.: Termofil gombák niche- stratégiái, mint környezetvédelmi potenciál	17
MERÉNYI Zs., VARGA T., GEML J., CHEVALIER, G. és BRATEK Z.: A <i>Tuber brumale</i> aggr. filogenetikai elemzése	18
ORCZÁN Á. K., MERÉNYI Zs., VARGA T. és BRATEK Z.: A <i>Tuber regianum</i> első hazai előfordulása	20
PINTYE A. és Kiss L.: Lisztharmatgombák mikrociklikus konídiumképzése és ennek kapcsolata az <i>Ampelomyces</i> mikoparazitákkal	22
SILLER I., KUTSZEI G., DIMA B., TAKÁCS K. és ÓDOR P.: A faállomány szerkezeti jellemzőinek hatása a nagygombaközösségekre őrségi erdőkben	24
KUTSZEI G., DIMA B., TAKÁCS K., ÓDOR P. és SILLER I.: Nagygombák termőtes- teinek térbeli mintázata őrségi erdőkben	25
SERESS D., NAGY G. L., LUKÁCS F. A., NÉMETH B. J. és KOVÁCS M. G.: Őshonos és tájidegen növények ektomikorrhiza-képző gombái Fülöpházán	27
KNAPP G. D., PINTYE A. és KOVÁCS M. G.: Őshonos és inváziós növények gyökérendofiton gombáinak vizsgálata alföldi félszáraz területeken	29

2. SZEKCIÓ ELŐADÁSAI – MOLEKULÁRIS ÉS SEJTSZINTŰ MIKOLÓGIA

EMRI T., SZILÁGYI M., SZARVAS V., MISKEI M., KARÁNYI Zs. és PÓCSI I.: A szénfor- ráséhezés által indukált transzkripció változások vizsgálata az <i>Asper- gillus nidulans</i> fonalas gombában	31
HORVÁTH P., HAMARI Zs., VÁGVÖLGYI Cs. és GÁCSEI A.: A génduplikáció és a szekretált aszpartil-proteináz 1 szerepe <i>Candida parapsilosis</i> virulenciá- jában	32
SZILÁGYI M., BAKTI F., ANTON F., DOROGI Cs., PÓCSI I. és EMRI T.: Az <i>Aspergillus</i> <i>nidulans</i> autolitikus enzimeinek vizsgálata	33
GALGÓCZY L., KOVÁCS L., VIRÁGH M., PAPP T. és VÁGVÖLGYI Cs.: Van-e a fona- las tömlősgombáknak β -defenzinszerű molekulákon alapú „immunrend- szere”?	35
TÓTH V., NAGY Cs. T., MISKEI M., PÓCSI I. és EMRI T.: Az <i>Aspergillus nidulans</i> var. <i>roseus</i> ATCC 58397 jellemzése	36
GAZDAG Z., MÁTÉ G., ČERTÍK, M., KÓSZEGI B., TÜRMEK K., BELÁGYI J. és PESTI M.: <i>Saccharomyces cerevisiae</i> $\Delta erg5$ ergoszterin mutáns törzs oxidatív- stressz-érzékenységének és oxido-redukciós állapotának vizsgálata	38
NAGY G., FARKAS A., CSERNETICS Á., VÁGVÖLGYI Cs. és PAPP T.: Eltérően kifeje- ződő HMG-KoA-reduktáz gének <i>Mucor circinelloides</i> -ben	39
PAPP G., HORVÁTH E., MIKE N., GAZDAG Z., BELÁGYI J., POLLÁK E., GYÖNGYI Z., BÁNFALVI G. és PESTI M.: A patulin hatásmechanizmusának vizsgálata ha- sadó élesztőben	41

PFEIFFER I., MÁRKI-ZAY J., FARKAS Z., KUCSERA J. és VÁGVÖLGYI Cs.: MDR-fenotípussal összefüggő effluxpumpák működésének vizsgálata <i>Saccharomyces cerevisiae</i> -ben	42
HORVÁTH A., RÁCZ-MÓNUS A., VÖRÖS E. és SVEICZER Á.: Sejtnövekedési mintázatok vizsgálata a hasadó élesztőben	44

3. SZEKCIÓ ELŐADÁSAI – ALKALMAZOTT MIKOLÓGIA

MAJOROS L.: Régi és új antifungális szerek hatásmechanizmusa, in vitro és in vivo hatékonysága	47
KOVÁCS R., MAJOROS L., BERÉNYI R., SZILÁGYI J., FÖLDI R., GESZTELYI R., KARDOS G. és JUHÁSZ B.: Caspofungin in vivo és in vitro hatékonyságának összehasonlító vizsgálata <i>Candida parapsilosis</i> , <i>C. orthopsilosis</i> , <i>C. metapsilosis</i> és <i>C. albicans</i> izolátumok esetén	48
HALMY K.: Gombaadhérenca-vizsgálatok onychomycosisos betegeknél	50
KARAFFA L.: A laktózzsorpórt szabályozásának vizsgálata <i>Aspergillus nidulans</i> -ban	52
BERKICS A., BAJCSI N., KOVÁCS M., BELÁK Á., TEPARIČ, R., MRSA, V. és MARÁZ A.: <i>Candida zeylanoides</i> extracelluláris lipáztermelésének optimalizálása és az enzim jellemzése	53
CERNUS O. és BARANYI J.: Mikológiai adatbázis, penészgomba-szaporodás előrejelzésére	54
HERNÁDI I., MAGURNO, F., SASVÁRI Z., SZENTES S. és POSTA K.: Mikorrhiza-oltóanyag tesztelése paprikán: hogyan befolyásolja az őshonos arbuszkuláris mikorrhizagombákat?	56
CZIFRA D., URBÁN P., KÖRMÖCZI P., OLÁH SZ., ZARGARZADEH, S., GOLTAPÉH, E. M., DANESH, Y. R., NAGY A., NAGY G. L., MANCZINGER L., HATVANI L., VÁGVÖLGYI Cs. és KREDICS L.: Csiperkével és laskagombával asszociált <i>Trichoderma</i> közösségek természetes és mesterséges élőhelyeken	57
VETTER J.: A gombafehérvérjék jellege és értéke	59
VARGA T., MERÉNYI Zs., ILLYÉS Z., TAMASKÓ G., CHEVALIER, G. és BRATEK Z.: A nyári szarvasgomba ELTE-INRA kísérleti ültetvények vizsgálatának eredményei	61

POSZTERSZEKCIÓ 1. – GOMBARENDSZERTAN ÉS ÖKOLÓGIA

.....	63
-------	----

POSZTERSZEKCIÓ 2. – MOLEKULÁRIS ÉS SEJTSZINTŰ MIKOLÓGIA

.....	95
-------	----

POSZTERSZEKCIÓ 3. – ALKALMAZOTT MIKOLÓGIA

.....	117
-------	-----

REGISZTRÁLT RÉSZTVEVŐK, INDEX

A konferencia regisztrált résztvevőinek e-mail címei	169
Index	171

wood-inhabiting macrofungi. Based on the datasets of 106 European forest reserves, CHRISTENSEN et al. (2004) identified 21 lignicolous species as indicators of nature conservation status and the state of condition of beech forests. According to their list, applied also by several other European mycologists, the different beech habitats could be compared.

The investigations on the lignicolous macrofungi of the Juhdöglő-völgy Forest Reserve started in the autumn of 2010. Up to now, the presence of 14 out of the 21 indicator species was documented from the area. Out of the agaricoid species, *Flammulaster muricatus*, *F. limulatus*, *Ossicaulis lignatilis* and *Pluteus umbrosus* have been observed, as well as *Pholiota squarrosoides* and *Hohenbuehelia auriscalpium*, which latter two had never been found in Hungary before. Out of the polyporoid species, *Ischnoderma resinosum* was frequent in the area. Besides, the basidiocarps of *Ceriporiopsis gilvescens*, *C. pannocincta*, *Ganoderma cupreolaccatum* (syn. *G. pfeifferi*), *Inonotus cuticularis* and *Spongipellis delectans* were also observed. The presence of *Hericium coralloides* was documented several times. The resupinate basidiomycete *Mycoacia nothofagi* was detected for the first time in Hungary also during this study. Based on the up-to-now gathered data, it can be stated that the Juhdöglő-völgy Forest Reserve is one of the most important habitats in Hungary, concerning nature conservation value of the wood-inhabiting macrofungi.

Irodalomjegyzék / References

- CHRISTENSEN, M., HEILMANN-CLAUSEN, J., WALLEYN, R. & ADAMČIK, S. (2004): *Wood-inhabiting fungi as indicators of nature value in European beech forests*. – In: MARCHETTI, M. (ed.): *Monitoring and indicators of forest biodiversity in Europe from ideas to operationality*. EFI Proceedings 51: 229–237.



A *GANODERMA CUPREOLACCATUM* (SYN. *G. PFEIFFERI*) TAXONÓ- MIAI HELYZETE ÉS MAGYARORSZÁGI ELTERJEDÉSE

PAPP Viktor¹ és SILLER Irén²

¹Budapesti Corvinus Egyetem, Kertészettudományi Kar, Növénytani Tanszék és Soroksári Botanikus Kert, 1118 Budapest, Ménesi út 44.

²Szent István Egyetem, Állatorvos-tudományi Kar, Biológiai Intézet, Növénytani Tanszék, 1400 Budapest, Rottenbiller u. 50.

Magyarország területén öt *Ganoderma* faj (*G. adspersum*, *G. applanatum*, *G. cupreolaccatum*, *G. lucidum*, *G. resinaceum*) található, melyek közül a *G. cupreolaccatum*-ról (syn. *G. pfeifferi*) rendelkezünk a legkevesebb információval. Ennek a főként élő, idős bükkfák tövében termőtestet képző fajnak mindösszesen hat hazai előfordulási adatát ismerjük (Börzsöny: Nagy-Hideg-hegy; Bükk: Őserdő Erdőrezervátum; Mecsek: Erdősmecske, Kőszegi-forrás Erdőrezervátum; Vértes: Pusztavám; Zala-dombság: Vétyem Erdőrezervátum). Jelen munkában négy újabb adatát közöljük a Malomvölgyi-árokban és Dobogókőről (Visegrádi-hegység), a Tátika Erdőrezervátumból (Bakony), valamint a Juhdöglő-völgy Erdőrezervátumból (Vértes). Ez az Európában és hazánkban is igen ritka *Ganoderma* faj nem szerepel a magyarországi

vörös listán és a védett fajok között sem. Ökológiai igényeinek és hazai elterjedésének ismeretében azonban természetvédelmi szempontból nagyobb figyelmet érdemelne. Névhasználatával kapcsolatban ellentmondásos információkat találtunk, ezért fontosnak tartottuk, hogy a nomenklaturai szabályoknak megfelelően tisztázzuk a faj taxonómiai helyzetét. Az első Kernertől kapott termőtestet Kalchbrenner határozta meg 1882-ben, és azt, mint új fajt *Polyporus cupreolaccatus* névvel jelölte. Ezt a nevet Wettstein *Polyporus laccatus*-ra egyszerűsítette. A későbbi mikológiai munkákban és a jelenlegi európai szakirodalomban viszont *Ganoderma pfeifferi* Bres. néven említik, melyet Patouillard közölt 1889-ben. Igmándy szerint a tévesen használt *pfeifferi* faji jelzöt azért részesítik előnyben, mert a *laccatus* nevet korábban már a *G. lucidum*-ra is alkalmazták. Igmándy álláspontjával egyetértve, véleményünk szerint a prioritás elvének szem előtt tartásával a *Ganoderma cupreolaccatum* (Kalchbr.) Z. Igmándy 1968 név használata a helyes.

THE HUNGARIAN DISTRIBUTION AND TAXONOMIC STATUS OF *GANODERMA CUPREOLACCATUM* (SYN. *G. PFEIFFERI*)

Viktor PAPP¹ and Irén SILLER²

¹Department of Botany and Botanical Garden of Soroksár, Corvinus University of Budapest, H-1118 Budapest, Ménesi út 44, Hungary

²Department of Botany, Institute of Biology, Faculty of Veterinary Science, Szent István University, H-1400 Budapest, Rottenbiller u. 50, Hungary

Five species of *Ganoderma* (*G. adspersum*, *G. applanatum*, *G. cupreolaccatum*, *G. lucidum*, *G. resinaceum*) are presented in Hungary. Among them, we have the least information about *Ganoderma cupreolaccatum* (syn. *G. pfeifferi*). This species produces basidiocarp mostly on living old beech trees and up to now it has only six known occurrence data from Hungary (Börzsöny Mts: Nagy-Hideg-hegy; Bükk Mts: Őserdő Forest Reserve; Mecsek Mts: Erdősmecske, Kőszegi-forrás Forest Reserve; Vértes Mts: Pustavám; Zalai-dombság: Vétyem Forest Reserve). In this study, four new occurrence data are presented, recorded recently from the Malomvölgyi-árok and Dobogókő (Visegrád Mts), the Tátika Forest Reserve (Bakony Mts) and the Juhdöglő-völgy Forest Reserve (Vértes Mts). Although this taxon is considered to be rare in our country and also in Europe, it was not included in the Hungarian Red List and list of protected species. Taking into consideration its ecological demand and occurrence data, we are confirmed that this species is notable and worth to pay much more attention concerning nature conservation. Moreover, as we found contradictory information about the name of this species in the literature, we have clarified its taxonomic status according to the rules of the botanical nomenclature. The first documented basidiocarp was found by Kerner in 1882. He sent it to Kalchbrenner who identified as a new species and gave it the name *Polyporus cupreolaccatus*. This name was simplified to *Polyporus laccatus* by Wettstein. The name *Ganoderma pfeifferi* Bres., published by Patouillard in 1889, has been widely used in the later works and in the current European mycological literature. According to Igmándy, the epithet *pfeifferi* has been preferred because the name *laccatus* was former used

for *G. lucidum*. Considering the rule of priority, our opinion is that *Ganoderma cup-reolaccatum* (Kalchbr.) Z. Igmándy 1968 has to be used as the correct name for this taxon.



CSÖVESTAPLÓK ELŐFORDULÁSA MAGYARORSZÁGI PLATÁNFÁKON

PAPP Viktor, RIMÓCZI Imre és ERŐS-HONTI Zsolt

Budapesti Corvinus Egyetem, Kertészettudományi Kar, Növénytani Tanszék és Soroksári Botanikus Kert, 1118 Budapest, Ménesi út 44.

A platánfajok (*Platanus* spp.) számos kedvező tulajdonságuk alapján a legkedveltebb városi fafajok közé tartoznak, amelyeket gyakran ültetnek parkokba, közterületekre. Az utóbbi időben azonban a fokozódó kedvezőtlen környezeti hatások következtében a fák kondíciója leromlott. Az ellenálló képesség csökkenésével a kártevők és kórokozók könnyebben támadják meg a fákat, ami akár az idő előtti pusztulást is eredményezheti. A különböző taplófajok a gyökerek, illetve a fatörzs és idősebb ágak elkorhasztásában játszhatnak szerepet, ezáltal akár a viharkárok kockázatát is jelentősen megnövelhetik. Munkánk célja, hogy az irodalmi adatok és saját megfigyeléseink alapján összegyűjtsük a magyarországi platánokon megjelenő taplófajokat. Az európai szakirodalomban összesen 32, a hazában 7 faj (*Fomitopsis pinicola*, *Ganoderma lucidum*, *Inonotus hispidus*, *Laetiporus sulphureus*, *Perenniporia fraxinea*, *Polyporus squamosus*, *Trametes gibbosa*) esetében találtunk utalást a platánra mint gazdanövényre. Saját vizsgálataink során 9 csövestaplót figyeltünk meg platánon: *Bjerkandera adusta*, *Fomes fomentarius*, *Ganoderma resinaceum*, *Inonotus cuticularis*, *I. hispidus*, *I. nidus-pici*, *Perenniporia fraxinea*, *Phellinus punctatus*, *Polyporus squamosus*. Megfigyeléseink során leggyakrabban az *Inonotus hispidus* nekrotrof parazita előfordulását tapasztaltuk, ami egybe vág az irodalmi adatokkal is. A tökorhasztó fajok közül többek között a *Perenniporia fraxinea* jelenléte okozhatja a fák idő előtti pusztulását.

Munkánkat a TÁMOP 4.2.1/B-09/1/KMR-2010-0005 pályázat támogatta.

POLYPORE RECORDS FROM PLANE (*PLATANUS*) TREES OF HUNGARY

Viktor PAPP, Imre RIMÓCZI and Zsolt ERŐS-HONTI

Department of Botany and Botanical Garden of Soroksár, Corvinus University of Budapest, H-1118 Budapest, Ménesi út 44, Hungary

Due to their advantageous characteristics, plane species (*Platanus* spp.) are among the most popular urban trees, often planted in parks or in other public places. However, the general condition of these trees considerably declined lately, because of the increasingly harmful environmental effects. Deteriorated resistance led to the increased susceptibility for pests and pathogens, what may cause the dying of the trees ahead of time. Different polyporoid fungi have a role in the rotting of the roots, the trunk or the elder branches, thus they may also raise the risk of storm damages. The aim of